R. No: M-349
MEMBER NPA

WEEKLY PUNJABI CHANAN

ساہیوال توں چھپن والا پہلا سیاسی، سماجی، ادبی تے ثقافتی اخبار

پنجابی چانن

ساہیوال، پاکستان

چیف ایڈیٹر: ڈاکٹر مشتاق عادل

punjabichanan@gmail.com

جلد نمبر 4 | مُل 10 روپے | 22 جون توں 30 جون 2022ء، 10 ہاڑتوں 18 ہاڑ | شمارہ نمبر 24

فون نمبر 040-4500477 .0345-3912920 ای میل punjabichanan@gmail.com

قرآن پاک دا ترجمہ

تے جدوں میں تہاڈے نال وعدہ کرلیا تے تہاڈے تے طور پہاڑ لیا کھڑا کیتا (تے آکھیا) بھئی جیہڑا کجھ تہانوں دتا اے اوہنوں مضبوطی نال پھڑ لووتے جو کجھ ایہدے وچ اے اوہنوں یاد کرو تاں جے تسیں بچ سکو۔

البقرہ 63

ABC CERTIFIED

صدر علوی

دولت دی ملکیت ثابت کرنا استغاثہ، اوہندے ذرائع ثابت کرنا ملزم دی ذمہ داری اے

جد ارباں روپے دے کرپشن کیس ختم کروا کے خودنوں ریلیف دین دی واری آئی تاں حکومت نیب قنون وچ تبدیلی کردیاں ہویاں بالکل آزاد نظر آئی

قوم دے لٹے ہوئے 1200 ارب ہضم کرن دی شرمناک کوشش، مزاحمت کیتی جائے گی۔ چیئرمین پی ٹی آئی

اسلام آباد (نمائندہ خصوصی) صدر مملکت ڈاکٹر عارف علوی نے الیکشن بل توں بعد پارلیمنٹ دے مشترکہ اجلاس توں منظور ہون والے نیب بل تے وی دستخط توں انکار کردتا تاجہ دونویں بل 10 دن دی مدت مکمل ہون توں بعد اج دونویں بل ایکٹ آف پارلیمنٹ بن جان گے، آئین دے مطابق پارلیمنٹ دے مشترکہ اجلاس وچ کسے بل دی منظوری ملن توں بعد اوہنوں صدر مملکت نوں بھجوایا جاندا اے، اگر 10 دناں وچ صدر مملکت اوس تے دستخط نہ کرے تاں اوس دے بغیر قانون دا اطلاق ہو جاندا اے، الیکشن تے نیب ترمیمی بل اج 10 دناں دی مدت پوری ہون توں بعد ایکٹ آف پارلیمنٹ بن جان گے، سیکریٹری قومی اسمبلی اج بل دے ایکٹ آف پارلیمنٹ ہون توں نوٹیفائی کرن گے، صدر مملکت نے نیب ایکٹ بغیر دستخط وزیر اعظم آفس نوں واپس بھجواندیاں ہویاں آکھیا کہ ایہناں معاملیاں تے اسلامی فقہ توں دی ہدایت لینی چاہیدی اے، دولت دی ملکیت ثابت کرنا استغاثہ دی جدکہ دولت دے ذرائع ثابت کرنا ملزم دی ذمہ داری اے، بدقسمتی نال نیب آرڈیننس دے نفاذ وچ خامیاں موجود نیں، سانوں قرآن وسنت دے احکامات تے عمل کرنا چاہیدا اے، میں خودنوں اللہ تعالیٰ دے سامنے جواب دہ سمجھداہاں، این این آئی دے مطابق چیئرمین تحریک انصاف عمران خان نے نیب قانون وچ ترامیم دی مزاحمت دی ہدایت کیتی اے، پیرنوں اوہناں دے زیر صدارت اجلاس ہویا جیس وچ نیب قنون وچ ترامیم تے مفصل بریفنگ دتی گئی، اجلاس وچ پارٹی رہنماواں ولوں کالیاں پٹیاں بھیاں

کرونا وچ فیر تیزی

حیدر آباد وچ شرح 16.67 فیصد

قومی اداری صحت دی رپورٹ مطابق گزشتہ 24 گھنٹیاں دے دوران 171 افراد وچ کرونا دی تشخیص ہوئی جدکہ 11 ہزار 212 ٹیسٹ کیتے گئے

ایس توں محکمہ صحت سندھ نے آکھیا اے کہ کرونا وائرس مسلسل تبدیل ہو رہیا اے تے وائرس دی نوی شکل ویکھن وچ آ رہی اے

محکمہ صحت نے عوام نوں مشورہ دتا کہ اوہ احتیاطی تدابیر تے عمل کرن، ویکسین دی بوسٹر ڈوز لگوان تے اجتماعات توں گریز کرن 24 گھنٹیاں وچ کرونا نال کوئی ہلاکت نہیں ہوئی تاہم کرونا وائرس دے باعث زیر علاج 57 مریضاں دی حالت تشویشناک اے

اسلام آباد (نمائندہ خصوصی) مختلف شہراں وچ کرونا دے کیساں وچ تیزی نال اضافہ، پورے ملک وچ کرونا مثبت کیساں دی شرح 1.53 فیصد ریکارڈ کیتی گئی۔ قومی اداری صحت دی رپورٹ مطابق گزشتہ 24 گھنٹیاں دے دوران 171 افراد وچ کرونا دی تشخیص ہوئی جدکہ 11 ہزار 212 ٹیسٹ کیتے گئے۔ گزشتہ 24 گھنٹیاں وچ کرونا نال کوئی ہلاکت نہیں ہوئی تاہم کرونا وائرس دے باعث زیر علاج 57 مریضاں دی حالت تشویشناک اے۔ ایس توں محکمہ صحت سندھ نے آکھیا اے کہ کرونا وائرس مسلسل تبدیل ہو رہیا اے تے وائرس دی نوی شکل ویکھن وچ آرہی اے۔ اومی کرون نے ذیلی وائرس توں بی اے 4 تے بی اے 5 وی سامنے آگئے نیں جہڑے سابقہ وائرس دے مقابلے منتقل ہون دے زیادہ امکانات رکھدے نیں۔ محکمہ صحت سندھ دے جاری کردہ اعلامیے مطابق فی الحال سندھ وچ کووڈ ویری ئنٹس بی اے 4 تے بی اے 5 دے 4 نمونے ٹیسٹ کیتے گئے نیں۔ محکمہ صحت نے عوام نوں مشورہ دتا کہ اوہ احتیاطی تدابیر تے عمل کرن، ویکسین دی بوسٹر ڈوز لگوان تے اجتماعات توں گریز کرن۔

فاروق اینڈ حماد ماربلز
بالمقابل مال منڈی روڈ ساہیوال
ٹائل ◆ ماربل ◆ گرینائیٹ
سرامکس ◆ سینٹری
Ghani CERAMICS MASTER PAKISTAN TIME CERAMICS PORTA
0309 7777864
0309 7777865

اَن مُلے سُخن

حضرت میاں محمد بخشؒ

یار کرے جد اپنا تینوں رکن ہور اشنایاں
ماں پیو سجن یاد نہ رہسن حرص نہ پینا بھائیاں

سامان شٹرنگ کی، ملک کی سب سے بڑی اور مرکزی مارکیٹ ساولڈھیر (مردان) میں آسان رسائی اب آپکی پہنچ میں
اشتیاق خان پاپولر ڈیلر
ہمارے ہاں دستیاب ہیں
* ہر قسم کی پاپولر لکڑی
* پاپولر پھٹی
* ولھی (ٹیک)
* بالا
ہر قسم کا شٹرنگ کا سامان
ساولڈھیر (مردان) برانچ
نزد نہر غازہ، ساولڈھیر، مردان
رابطہ نمبر (اشتیاق خان)
03488398918
03188398918
گجرات (ٹانڈہ) برانچ
سرچور روڈ، ٹانڈہ، گجرات
رابطہ نمبر (اشفاق احمد)
03006117124

وزیراعلیٰ نے 13 کروڑ 64 لکھ تے 11 رہائشی گھر ظاہر کیتے 9 کروڑ 71 لکھ دے مقروض وی نیں

بزدار 5 کروڑ 80 لکھ دے مالک

سپیکر چوہدری پرویز الہیٰ 23 کروڑ 14 لکھ روپے دے اثاثیاں دے مالک نیں، اوہناں 6 کروڑ 78 لکھ روپے دی غیر زرعی زمین جدکہ فلورمل دی مالیت 99 لکھ روپے ظاہر کیتی اے

عظمیٰ بخاری 24 لکھ روپے دی مالیت دے اثاثے دی مالک نیں جدکہ 70 تولے سونا وی اوہناں کول اے

اسلام آباد (نمائندہ خصوصی) الیکشن کمیشن نے اراکین پنجاب اسمبلی دے اثاثیاں دی تفصیلات جاری کردتی اے، عبدالعلیم خان 1 ارب 70 کروڑ توں ودھ اثاثیاں دے نال امیر ترین رکن اسمبلی نکلے، وزیر اعلیٰ حمزہ شہباز 414 کروڑ 43 لکھ روپے تو ودھ جدکہ عثمان بزدار 5 کروڑ 80 لکھ توپے دے اثاثیاں دے ملاک نکلے۔ الیکشن کمیشن دے مطابق حمزہ شہباز نے 13 کروڑ 64 لکھ دے 11 رہائشی گھر دی ظہر کیتے نیں جدکہ زرعی زمین دی مالیت 3 کروڑ 97 لکھ اے، حمزہ شہباز نے اپنے آپ نوں 9 کروڑ 71 لکھ روپے دا مقروض وی ظاہر کیتا۔ سپیکر چوہدری پرویز الہیٰ 23 کروڑ 14 لکھ روپے دے اثاثیاں دے مالک نیں، اوہناں 6 کروڑ 78 لکھ روپے دی غیر زرعی زمین جدکہ فلورمل دی مالیت 99 لکھ روپے خاہر کیتی اے۔ پرویز الہیٰ دی اہلیہ 10 کروڑ دے اثاثیاں دی مالک اے۔ پارلیمانی لیڈر میاں محمود الرشید 18 کروڑ روپے توں ودھ اثاثیاں دے مالک نیں۔ صوبائی وزیر اویس لغاری 44 کروڑ تے حنا پرویز بٹ 9 کروڑ 94 لکھ دے اثاثیاں دی مالک اے۔ عظمیٰ بخاری 24 لکھ روپے دی مالیت دے اثاثے دی مالک نیں جدکہ 70 تولے سونا وی اوہناں کول اے۔

ڈاکٹر فردوس عاشق اعوان نے برطانوی ہائی کمشنر نال ملاقات کیتی

برطانیہ ڈاکٹر فردوس عاشق اعوان دیاں صلاحیتاں توں فائدہ چکے گا

ڈاکٹر فردوس عاشق اعوان دا کہناسی کہ برطانیہ نال مل کہ ترقی داعمل مزید اگے ودھایا جائیگا

سیالکوٹ (یاسین خالد) سابق وفاقی وزیر اطلاعات ونشریات دی برطانوی ہائی کمشنر نال ملاقات ہوئی۔ ملاقات وچ دوملکاں دے وچ بتری لی بحث کیتی گئی۔ برطانوی ہائی کمشنر نے آکھیا کہ برطانیہ ڈاکٹر فردوس عاشق اعوان دیاں صلاحیتاں توں فائدہ چکے گا۔ برطانوی ہائی کمشنر دا مزید کہناسی کہ ڈاکٹر فردوس عاشق اعوان سوانیاں لئی رول ماڈل اے۔ ڈاکٹر فردوس عاشق اعوان دا کہناسی کہ برطانیہ نال مل کہ ترقی داعمل مزید اگے ودھایا جائے گا۔

ملک وچ یوم سیاہ اے اسیں ایوان وچ باھواں تے سیاہ پٹیاں بنھیاں پر اوہناں اکھاں تے بنھ رکھیاں نیں

شہزاد وسیم

اپوزیشن اراکین نے اپنیاں نشستاں تے کھڑے ہو کے احتجاج کیتا، سینٹ اجلاس پیرنوں وی کورم دی کمی دے باعث ملتوی کرنا پیا،

اسلام آباد (نمائندہ خصوصی) سینٹ وچ اپوزیشن نے بجٹ نوں آئی ایم ایف دا قرار دیکے مسترد کردتا تے نیب قوانین وچ تبدیلی دے خلاف یوم سیاہ منایا تے اپوزیشن اراکین سیاہ پٹیاں بنھ کے ایوان وچ آئے، اپوزیشن اراکین نے اپنیاں نشستاں تے کھڑے ہوکے احتجاج کیتا، سینٹ اجلاس پیرنوں وی کورم دی کمی دے باعث ملتوی کرنا پیا، اجلاس دی صدارت چیئرمین صادق سنجرانی نے کیتی، اپوزیشن لیڈر شہزاد وسیم نے آکھیا کہ نیب دے قنون نوں قتل کیتا گیا، اج ایس ملک وچ یوم سیاہ اے، اسیں ایوان وچ احتجاجاً بازواں تے سیاہ پٹیاں بھیاں نیں لیکن اوہناں نے اکھاں تے سیاہ پٹیاں بنھ رکھیاں نیں، اج اک این آر او تو نے جنم لیا اے۔

چنیوٹ پولیس لائن وچ تھلیسیمیا کیمپ لگایا گیا

میڈیا راہیں لوکائی نوں دسیا گیا کہ اوہ وی اس طرحاں دے کیمپ لان تے تاں جے لوکائی اندروی اس طرحاں دی موذی بیماریاں دے خلاف کم کرن دا شوق پیدا ہووے

چنیوٹ (میاں ضیاء الحق کانجو سے) پنجاب پلس دے جواناں دا تھلیسیمیا دے مریضاں لئی خون عطیہ کرن دا کیمپ لایا گیا۔ پلس دے جواناں دی طرفوں تھلیسیمیا دے مریضاں دیاں زندگیاں بچان لئی خون عطیہ کرنے دا کیمپ لایا گیا۔ اس بارے پلس اہلکاراں دا کہناسی کہ اسیں ایہہ خون تھلیسیمیا جھی مہلک بیماری دے روگیاں واسطے عطیہ کر رہے آں۔ اس موقعے تے خدڈی پی اووی موجودسن اوہ نوجواناں داایہہ جذبہ دیکھ کے بڑے خوش ہورہے سن تے اوہ اس کم تے نوجواناں دی بڑی حوصلہ افزائی کر رہے سن۔ اوہناں آکھیا کہ ایہہ عطیہ ساڈے شعبے واسطے بڑے اعزاز دی گل اے۔ اس موقعے تے میڈیا راہیں لوکائی نوں دسیا گیا کہ اوہ وی اس طرحاں دے کیمپ لان تے تاں جے لوکائی اندروی اس طرحاں دی موذی بیماریاں دے خلاف کم کرن دا شوق پیدا ہووے۔

محمد شہید دا 3 روزہ عرس قیوم آباد نورشاہ اچ شروع

عرس دے پہلے دیہاڑ نائٹ نیزہ بازی دے شاندار مقابلیاں دابندوبست کیتا گیا۔ ایناں مقابلیاں اچ صوبہ بھر دی 17 ٹیماں نے حصہ لیا

نیزہ بازی دے مقابلے راتی 10 وجے تک جاری رہے تے مقابلہ جتن والے نوں موٹرسائیکل انعام دتی گئی

سیاسی رہنما تے مقامی زمیندار پیر یاسر شاہ کھگہ نے مقابلیاں دی میزبانی کیتی جدکہ پیر ذوالفقار شاہ کھگہ وڈیگر مقابلیاں دے مہمان خصوصی سن

ساہیوال (ملک شہروز سلطان ڈھکو سے) دربار محمد شہید دا 3 روزہ عرس قیوم آباد نورشاہ اچ شروع ہوگیا، عرس دے پہلے دیہاڑ نائٹ نیزہ بازی دے شاندار مقابلیاں دابندوبست کیتا گیا۔ ایناں مقابلیاں اچ صوبہ بھردی 17 ٹیماں نے حصہ لیا، سیاسی رہنما تے مقامی زمیندار پیر یاسر شاہ کھگہ نے مقابلیاں دی میزبانی کیتی جدکہ پیرذوالفقار شاہ کھگہ، ڈائریکٹر آرٹس کونسل ڈاکٹر سید ریاض ہمدانی، ڈائریکٹر پبلک ریلیشنز محمد عقیل اشفاق تے وائس چیئرمین کسان اتحاد بلال احمد چوہدری مقابلیاں دے مہمان خصوصی سن۔ نیزہ بازی دے مقابلے راتی 10 وجے تک جاری رہے تے مقابلہ جتن والے نوں موٹرسائیکل انعام دتی گئی۔

ساہیوال اچ کھاد نایاب، انتظامیہ دی بے حسی توں کروڑاں دیاں فصلاں تباہ ہون دا خدشہ

سیل پوائنٹس اتے رش ودھن نال سینکڑاں کسان خالی ہتھ واپس جان اتے مجبور، انتظامیہ کھاد ڈیلراں نال مل بیٹھ کے مسئلے دا حل تلاش کرن توں کنی کتران لگی

کمپنی پالیسی دے مطابق یوریاں دے نال ڈی اے پی دی خریداری مشروط کیتی جاوے۔ کھاد سیلز پوائنٹس اتے پٹواریاں دی موجودگی دی شرط وی ختم کیتی جائے

انتظامیہ دے چھاپیاں، مقدمے، گرفتاریاں تے دکاناں نوں سیل کرن دی وجہ توں بعض ڈیلراں نیں دلبرداشتہ ہوکے کھاد دی کمپنی توں بکنگ بند کردتی اے

ساہیوال (ملک شہروز سلطان ڈھکو سے) ساہیوال اچ کھادں نایاب، انتظامیہ دی بے حسی توں کروڑاں دی فصلاں تباہ ہون دا خدشہ ودھ گیا، سیل پوائنٹس اتے رش ودھن نال سینکڑاں کسان خالی ہتھ واپس جان اتے مجبور، انتظامیہ کھاد ڈیلراں نال مل بیٹھ کے مسئلے دا حل تلاش کرن توں کنی کتران لگی، کھاد ڈیلر ذرائع دے کہنا اے کہ کھاد دے سیل پوائنٹس بنا کے چھوٹے ڈیلراں دانقصان کیتا جا رہیا اے۔ انتظامیہ نوں چاہیدا اے کہ اوکھاد کمپنیاں نوں پابند کرے کہ اوہ یوریا دے نال ڈی اے پی دی خریداری ختم کرے۔ کمپنی پالیسی دے مطابق یوریاں دے نال ڈی اے پی دی خریداری مشروط کیتی جاوے۔ کھاد سیلز پوائنٹس اتے پٹواریاں دی موجودگی دی شرط وی ختم کیتی جائے۔ کھاد کمپنیاں اتے حکومت ساڈا کمیشن ودھان دا اعلان کرے۔ انتظامیہ دے چھاپیاں، مقدمے، گرفتاریاں تے دکاناں نوں سیل کرن دی وجہ توں بعض ڈیلراں نیں دلبرداشتہ ہوکے کھاد دی کمپنی توں بکنگ بند کردتی اے۔

1948 سے نسل در نسل جانا پہچانا برانڈ
شربت فولادِ عرفانی ®
جس کا کوئی نہیں ثانی
جسم میں تازہ خون پیدا کرتا ہے
ڈریپ سے منظور شدہ
عِرفان فارما (پرائیویٹ لمیٹڈ)
044-2522791 - 2550161

ساہیوال توں چھپن والا پہلا سیاسی، سماجی، ادبی تے ثقافتی اخبار
ساہیوال، پاکستان
پنجابی چانن
چیف ایڈیٹر: ڈاکٹر مشتاق عادل
punjabichanan@gmail.com

چیف ایڈیٹر
ڈاکٹر مشتاق عادل
0333-6912920
ایڈیٹر
فیضان عادل
ڈپٹی ایڈیٹر
ڈاکٹر عبدالقدیر بیگ
آرٹ ایڈیٹر
محمد اختر خان
انچارج ادارتی صفحہ
اللہ یار ثاقب
نیوز ایڈیٹر
رانا زبیر صابر

اداریہ

سیاسی بحران وچ پاک فوج تے عدلیہ دا کردار تے سوشل میڈیا

پچھلے مہینے پاکستان دی سیاست وچ اجیہا موڑ آیا جہندے وچ پاک فوج تے عدلیہ نے بھرواں کردار ادا کر کے جمہوریت نوں تکڑا کرن دا جتن کیتا۔ جس طراں پچھلی حکمران جماعت نے آخری دناں وچ روند مارن دی کوشش کیتی اوہ ہک کھلاڑی دے منہ تے نئیں پوندی۔ جدوں پچھلے وزیر اعظم نوں اتحادی چھڈ گئے سن تے اوہناں نوں چاہی دا سی کہ اوہ استعفے دے میدان وچ آ جاندے، پر انج نہ ہوسکیا تے عدالت نوں معاملات سدھے کرن لئی میدان وچ آوناں پیا۔ اک مہینے دی کجھ دھرودے مگروں جدوں اپوزیشن کامیاب ہوگئی تے فر سوشل میڈیا تے فوج تے عدلیہ دے خلاف اجہیاں پوسٹاں لائیاں گئیاں جنہاں نوں کوئی وطن دوست پسند نئیں کردا۔ سابقہ فوجی افسراں دے ناں توں جعلی وڈیو شیئر ہویاں تے اوہناں افسراں نوں آکے دسنا پیا کہ ساڈا ایہناں وڈیو تے پوسٹاں نال کوئی تعلق نئیں، تے ایہہ سب بوگس اے۔ بدقسمتی نال بعض سیاسی جماعتاں اپنے کارکناں نوں صبر، برداشت تے دلیل نال گل کرن دی بجائے بدتمیزی تے بدتہذیبی دا درس دے رہیاں نے جہڑی افسوس آلی گل اے۔ خاص طور تے پاک فوج تے عدلیہ خلاف پوسٹاں لان آلے بھاویں کسے جماعت نال تعلق رکھدے ہون اوہناں دا ایک قدم قابل مذمت اے۔ سیاسی قائدین نوں اس پاسے توجہ دینی چائی دی اے کیوں جوں ایہہ ادارے ای پاکستان دی بقا دے ضامن نے۔

ساہیوال وچ نیشنل بک فاؤنڈیشن دے دفتر دی منگ

ساہیوال پنجاب داناواں ڈویژن تے تاریخی شہر اے، علمی تے ادبی حوالے نال وی ایہہ شہر اپنی وکھری شناخت رکھدا اے تے شاعراں، ادیباں تے علم دوست لوکاں دی وڈی گنتری ایتھے آباد اے۔ ایہناں لوکاں دی ایہہ منگ اے بھئی ایتھے نیشنل بک فاؤنڈیشن دا ذیلی دفتر قائم کیتا جاوے تے جس طراں ملتان، لہور تے فیصل آباد سمیت دوجے شہراں دے وسنیک نیشنل بک فاؤنڈیشن دے ذیلی دفتراں وچوں سستیاں تے معیاری کتاباں خرید سکدے نے ساہیوال دے لوک وی ایہہ فیدہ حاصل کر سکن۔

یونیورسٹی آف ساہیوال دے وی سی دی مستقل تعیناتی تے شعبہ اردو دا قیام

یونیورسٹی آف ساہیوال بنی نوں 6 سال ہوگئے نے تے اجے تک ایتھے کوئی وی سی ٹک کے کم نہیں کر سکیا۔ جے کوئی آیا وی ہے تے اوہ سازشاں تے گروہ بندیاں توں تنگ آ کے چھڈ گیا اے۔ ایہو وجہ اے بھئی یونیورسٹی وچ شروع کیتے گئے کجھ شعبیاں توں گل اگے نئیں ودھ سکی۔ اردو جیہڑی ساڈی قومی زبان اے ایس دا شعبہ ای یونیورسٹی وچ قائم نہیں ہوسکیا۔ اسکالرز ایم فل، پی ایچ ڈی لئی فیصل آباد، ملتان تے دور دراز دے علاقیاں وچ دھکے کھاون جاندے نے۔ لوڑ ایس گل دی اے بھئی یونیورسٹی وچ مستقل بنیاداں تے وی سی دی تعیناتی کیتی جاوے تے اردو جہے اہم مضمون لئی تے قومی زبان دے ودھا تے ترقی لئی فوری طور تے ایتھے اردو دا شعبہ شروع کیتا جاوے۔

ہدایت دی گل

پیر سید سید علی ثانی گیلانی

پیش لفظ

یہ سلسلہ عالیہ قادریہ شیخوبیہ کے اَوراد و اَشغال پر مشتمل کتابچہ ہے۔ جس میں ابتدائی مریدین کے لیے چند اَوراد و وَظائف جمع کیے گئے ہیں۔ جن کا پڑھنا سالک کیلیے ابتدائی منازل میں آسانی پیدا کرتا ہے۔ یہ وظائف صدیوں سے ہمارے مشائخ کے معمولات کا حصہ رہے ہیں ، ہر دور میں مریدین کی استطاعت اور وقت کی ضروریات کو مدنظر رکھتے ہوئے ان میں ترامیم واضافے کیے جاتے رہے ہیں۔ بانی شیخو شریف داتا حسنین سائیں کے بعد قبلہ سید محمد حسین گیلانی نے ان کی تدوین نوکی، پھر اسکے بعد سید مراتب علی اور سید افضال حسین گیلانی نے اس میں کچھ تصرفات فرمائے ۔ اس کے بعد قبلہ والد ماجد کی خواہش اور ایما کے مطابق اِس فقیر نے وقت کے تقاضہ کے مطابق مرتب کیا ہے۔ اور اس میں نماز اور کلمات کے ابواب کا اضافہ کیا ہے۔

اللہ تعالی اس کاوش کو قبول فرمائے اور میرے لیے توشہ آخرت کرے ،اس کے طفیل میرے والدین اور اساتذہ کی مغفرت اور مشائخ سلسلہ کے درجات بلند فرمائے......آمین

علی اختر دی پنجابی شاعری

سُدھ سار

ڈاکٹر محمد ریاض شاہد

علی اختر فیصل آباد شہر وچ مقیم نیں۔ سٹیٹ بینک آف پاکستان وچوں اپنی ملازمت مکمل کر کے لکھن پڑھن نوں اپنا اوڑھنا بچھونا بنایا ہویا اے۔ علی اختر اپنے مزاج پاروں وی اک وکھری پچھان رکھدے نیں تے ادبی حوالے نال وی اچیچر مقام تے براجمان نیں۔ علی اختر 1980 دے عشرے توں پنجابی ادب نوں ون سونیاں لکھتاں نال سجاون دا آہر پئے کردے نیں۔ ایہناں دا قلم نظم تے نثر دوہاں میداناں وچ رواں اے۔ کہانی دے کھیتر وچ ایہناں دی کتاب ''ہون دا دکھ'' پنجابی ادب دے کھیتر وچ اک نرول وادھا اے۔ ناول دے کھیتر وچ ایہناں دی تصنیف ''وتھاں سفنے کیرے'' نیدھماں مچائیاں تے شاعری دے کھیتر وچ ایہناں دی پچھان ''چھمکاں عشق جگایا'' نے ڈھیر مانتا حاصل کیتی اے۔ پنجابی وچ انشائیہ وی ایہناں دی توجہ دا مرکز رہیا اے۔ اپنیاں اعلی تخلیقی صلاحیتاں پاروں علمی تے ادبی حلقیاں وچ علی اختر عزت تے احترام دے مقام تے کھڑے نظر آندے نیں۔

علی اختر دی پنجابی شاعری ''چھمکاں عشق جگایا'' اکتوبر 2015 وچ شاع ہوئی سی۔ میرا اپنا خیال سی جے علی اختر دی پنجابی نثر زور آور اے، شاعری پتہ نہیں کس رنگ دی ہووے گی، پر جد میں ایہہ کتاب ویکھی تے فیر اکو وار نہیں کئی نظماں تے میں کئی کئی وار پڑھیاں تے مینوں علی اختر اک بھرپور شاعر دے طور تے سامنے آیا۔ میرا اپنا خیال سی جے نوٹاں وچ کھیڈن والا بندہ ایڈے جوان جزبیاں دا مالک نہیں ہوندا۔ جیویں کہ میں عرض کیتی اے جے ایہ لکھاری سٹیٹ بینک دی ملازمت کر کے گھر پلٹیا اے تے بینک والے ملازم حساب کتاب دے بڑے پکے پیڈھے ہوندے نیں۔ ایہ تے اک اک پیسے دا حساب رکھدے نیں جد کہ شاعری وچ سب کجھ محبوب دے ناویں لا دتا جاندا اے۔ تن من دھن دی کوئی پرواہ نہیں کیتی جاندی، ایس پاروں ایہناں دی شاعری جزبیاں توں عاری ہووے گی، پر میرے سارے گمان غلط ثابت ہوئے تے علی اختر دی شاعری ہر حوالے نال اگیرے نظر آئی۔

غلام مصطفیٰ بسمل دے لفظاں وچ'' علی اختر دیاں نظماں اپنے احساس دی شدت، اظہار دے سچرے پن، جزبیاں دی ڈونگھیائی تے فکری اچیائی پاروں نویں امکانات دے امبراں نوں چھوندیاں نیں۔ ایہناں وچ تصوراتی یا خیالی لیکھیاں دی کشیدہ کاری دی تھاں حیاتی تے اوس دے ابدی احساس وچ ڈب کے گھر کر جان والیاں نظماں اپنی اثر پزیری پاروں دلاں وچ اپنی تھاں بناندیاں نیں۔''

انجم سلیمی جیہڑے پنجابی نظم دے خود اک اہم شاعر دے طور تے اپنی پچھان رکھدے نیں ، اوہناں علی اختر دی پنجابی شاعری بارے اپنے وچار دیندیاں لکھیا اے'' علی اختر دی نثر پڑھدیاں کئی واری احساس ہوندا سی کہ وچ وچ شعری لائناں وی چمکاں مار رہیاں نیں، علی اختر دے اندر دا شاعر اک نہ اک دن باہر آئنا ای سی، چنگی گل تے ایہ ہے کہ علی اختر نے کاہل نہیں کیتی، پہلاں چنگی طرحاں درد ہنڈایا تے فیر پکے پیریں اپنے شعری پراگے نال پنجابی ادب دا مان ودھاون لئی قلم ہتھ وچ لیا اے۔'' گل کیہ پئی علی اختر نے اپنی سوچ تے فکر دی رلت نال سوہنی شاعری کیتی اے۔ زبان تے بیان دیاں ساریاں توں آشنا ایہ شاعر نظم دے کھیتر وچ وی اپنی ہوند دی گواہی دے رہیا اے۔ قومی تے ملی سلامتی ،سماجی تے معاشی بدحالی، آپادھاپی ، رشتیاں وچ انجان پن، ڈر، خوف، عشق محبت، وہم گمان تے ریت پریت دے سارے منظر نامے علی اختر دے قلم وچوں ڈلھ ڈلھ پیندے نیں۔ علی اخر دیاں نظماں دے کجھ انگ وکھو۔ نعتیہ نظم ''بینتی''

ستی قوم جگائی آقا
کیہ دساں میں شان
پتھر فر فر بولن لگدے
جد مٹھی وچ آن
سوہنیا میرے ستے بھاگ وی
کرم کریں جگ جان

نظم ''عشق اولڑا'' دیاں چارے مکمل سطراں:

نہ توں سینتاں مار وے اڑیا
نہ سینہ کھل
اوہتر جانا عشق اولا
لاہ لیندا اے کھل

نظم ''انت دا حوصلہ''

زردارا۔۔۔۔!
نت قربانیاں منگیں
بھورا وی نہ سنگیں

نظم ''ساہنی ونڈاں''

بھورا بھورا
ساہ کڈھیا اے
ونڈاں سانوں
کھا چھڈیا اے

نظم ''ایٹم بمب دی کرامات''

اکھ جھپکن دی دیر
جگ مٹی دا ڈھیر

مہنگائی (2)

جگنو

رانا محمد زبیر صابر

پچھلے کالم وچ اسیں سارے مسئلے اک اک کر کے گِنے ایس کالم وچ اوہناں دے حل دے بارے گل کراں گے۔ ایہہ سارے مسئلے بڑی آسانی نال حل کیتے جاسکدے ہن۔ کجھ کم سرکار دے کرن والے نیں جہڑے کے سرکار کروی رہی اے۔ پر سانوں چاہیدا اے کہ لوکائی تیکر وی گل اپڑائی جائے۔ اسیں ایتھے ساڈے سبھ توں نیڑے ترقی یافتہ ملک چین دی مثال لیندے ہاں۔ اک پارٹی سسٹم نوں چھڈ کے گل کریئے تے چین نے ہر چھوٹے وڈے شہر وچ آواجائی (آمدورفت) دے وڈے پروجیکٹ بنائے۔ اوہناں ہر شہر وچ میٹروبس، میٹروٹرین ورگے پروجیکٹ بنائے جنھاں وچ کرایہ بہت گھٹ رکھیا گیا۔ گھٹ کرایہ تے صاف ستھرا ماحول کر کے لوک ایہناں نوں ہی ورتدے نیں۔

ساڈے ملک وچ لاہور، راولپنڈی اسلام آباد، ملتان تے کراچی وچ اجے کجھ پراجیکٹ ملدے نیں۔ ایہہ پراجیکٹ کئی واری سیاسی تنقید دا نشانہ وی بنے پر میرے خیال وچ ایہناں نوں سیاسی رنگ نہیں دینا چاہیدا۔ کیوں جے ایہناں راہیں پٹرول دی بچت ہوندی جہڑی کہ پوری ملک لئی بہتر اے۔ اج کل پٹرول مہنگا کر کے لوک ماس ٹرانسپورٹ سسٹم راہیں سفر کردے۔ سرکار نوں چاہیدا اے کہ ایہناں دا وقت ودھا دیوے۔ میٹروبس سویرے چھ وجے چلدی تے رات دس وجے تیکر چلدی رہندی۔ سویرے لوکاں نے کم کار تے جانا ہوندا تے لاہور وچ اج کل میٹرو وچ بہت رش وکھن نوں مل رہیا۔ ایس مسئلے دا بہتر حل ایہہ ہے کہ میٹرو سویرے چھ دی بجائے پنج وجے شروع کیتی جائے تے بیشک رات نوں دس دی بجائے نوں وجے ہی بند کر دِتی جاوے۔ ایہدے نال لوک اپنے کم کار تے وی اپڑجان گے تے میٹرو ملازماں دی ڈیوٹی اُتے وی کجھ خاص فرق نہیں پئے گا۔

راولپنڈی میٹرو نوں پنڈی توں اسلام آباد تیکر چلایا جا رہیا اے۔ پنڈی دے صدر سٹیشن توں لے کے اسلام آباد دے پاک سیکریٹریٹ تیکر ایہہ بس چلدی اے۔ راہ وچ اک سٹیشن فیض احمد فیض دے ناں دے رکھیا گیا اے۔ ایس سٹیشن تے اک اورنج میٹرو چلدی اے اوہدے اپنا روٹ اے۔ سرکار راولپنڈی اسلام آباد میٹرو نوں ہور ودھا رہی اے۔ ایس میٹرو نال بارہ کھوہ تے رَوات نوں جوڑیا جائے گا۔ ایس لانگھے نال لوکائی لئی ہور آسانی ہو جائے گی۔ امید کردے ہاں کے لوک اجیہے پروجیکٹس دی لوڑ نوں سمجھن گے تے ایہناں نوں سیاسی رنگ نہیں دِتا جاوے گا۔

ہن اک عام بندا کیہ کر سکدا اے ایہدے ول آؤندے آں۔ لوکاں دی کمائی دا اک وڈا حصہ بجلی دے بل کھا رہے نیں۔ ایس خرچے نوں گھٹایا جا سکدا اے۔ سولر پینل لا کے گرمیاں وچ گھر دے پکھے فری چلائے جاسکدے نیں۔ ایہہ اک واری دا خرچہ ہے جتھے اسیں موبائل کپڑے تے ہور فضول شیواں تے پیسے برباد کردے ہاں سانوں چاہیدا اے کہ سولر پینل دے پیسا لائیے تاں جے آؤن والے ویلے لوڈشیڈنگ تے مہنگائی توں بچیا جاسکے۔

سندھ تے دکھنی بلوچستان وچ ہوا بہت تیز ہوندی۔ اوتھے ہوائی توانائی نال فائدہ چکیا جاسکدا اے۔ پاکستان وچ سولر پینل تے بہت مشہور ہوئے ہن پر ہوا نال بجلی بناؤن والیاں ہوائی چکیاں مشہور نہیں ہوئیاں۔ اوہدی اک وجہ ایہہ وی ہے کہ اوہ پاکستان وچ نہیں بندیاں۔ فیر سارے ملک وچ ہوا دا پریشر وی اک جیہا نہیں پر سندھ، بلوچستان تے روہی (چولستان) وچ ہوا تیز چلدی اے۔ ہوائی چکی صرف دن ہی نہیں بلکہ رات نوں وی بجلی دے سکدی اے۔

ہر بندے کول کدی نہ کدی پیسا آؤندا اے جہڑا جے کسے چنگے کم لایا جائے تے بہت لابھ (فائدہ) دے سکدا اے۔ پیسے نال اسیں مہنگی گڈی خرید سکدے ہاں ، موبائل لے سکدے ہاں۔ پیسے نال اسیں اپنے بچے نوں چنگی تعلیم وی دے سکدے ہاں۔ کجھ لوک پیسے دی ٹھیک ورتوں نال بہت فائدہ چکدے نیں تے کجھ لالچ وچ آکے سبھ برباد کر بہندے نیں ہاں فضول خرچی وچ اُڑا دیندے نیں۔ سرکار تے لوکائی رَل کے مہنگائی نوں مُکا سکدے نیں۔

''لِسے دا کی زور محمد''

حقی گل

نواز خالد عاربی

ہک جاگیردار دے منشی دے پُتر نے سائنس نال بارہویں جماعت پاس کیتی، تے پورے بورڈ چوں پڑھائی دی اس بھاج وچ پہلے نمبر تے آیا۔ اخبار وچ خبر چھپی، ریڈیو تے ٹیلی ویژن اُتے اوہدا ناں بولیا۔ جاگیردار نے اپنے منشی نوں سدا کے مبارک تے شاوا دِتی، نالے آکھیا: ''منشی، تینوں مبارک ہووے، ہن تیری دوہری تنخواہ ہو جاسی۔ کل توں اسی تیرے چھوہر نوں وڈا منشی رکھ لینے آں''۔ منشی نے جاگیردار دی گل کُھلے کَناں نال سنی۔ اوہدا شکریہ آکھیا تے گھر نوں ٹُر پیا۔ ٹُردے ٹُردے اپنی غریبی دے گزرے دیہاڑے یاد کروا گیا۔ تریہہ سال جاگیردار دی سیوہ کرن توں بعد منشی بنیا سی۔ زمیندار ولوں پتر دے نڈھوں لا وڈا منشی بنان دی آدر تے اوہ گٹوٹ ہوندا جا رہیا سی۔ تریہہ سالاں وچ تے اوہ آپوں وی وڈا منشی نہیں سی بن سکیا۔ اوہدے خیال وچ بارہاں جماعتاں پڑھن توں بعد وڈا منشی لگ جاونا بڑی وڈی کامیابی سی۔ منشی گھر آ کے پتر دا متھا چُمیا تے اپنی زنانی ول موہنہ کر کے آکھن لگا: ''بئی ساریاں نوں دوہریاں مبارکاں ہون، ہک تے گلو (گلزار) نے بارہاں جماعتاں پاس کر لیاں نیں، تے دوجا میرے ''مالکاں'' نے اوہنوں کل توں وڈا منشی رکھ لیا اے۔ پتر جیہڑا اپنی نویکلی کامیابی دے نشے وچ ڈاکٹر بنیا پھر دا سی، پیو دی گل سندے ای اوہدے پیریں ڈگ پیا، تے رو رو کے آکھن لگا: ''بابا، رب دے ناں تے مینوں اپنے مالکاں کولوں کڈھ لئے، میں وڈا منشی نہیں لگنا۔ جے میں وڈا منشی بنن توں انکاری ہویا تاں ایہہ مینوں مروا دیسن۔ وڈے لوکی جنھاں دے اپنے بچڑے کتاباں چکن دی تھاں بندوقاں چکی پھردے نیں، اَگے پچھے نوکراں دے چھیڑ اوہناں دیاں خوشامداں کرن جوگے، گالیں جھڑکاں تے ماراں سہن لئی حاضر نیں، اوہ کیویں غریب دے بال نوں پورے بورڈ وچ اول آون یا اَگے ودھن تے خوش ہوسکدے نیں''۔ بابا، رب دا ناں ای اَج دی راتی مینوں ایتھوں کڈھ لئے۔ جے توں مینوں ایتھوں ناں کڈھیا تے ساری حیاتی پچھتاندا پھرسیں۔ میں تیرے نال پکا وعدہ کرداواں، بئی شہر جا کے گھر نوں کدی ناں بھلساں تے دوجا وعدہ ایہہ کرداواں، ہک دیہاڑے تیرے سر تے تیرے مالکاں ورگا اچا شملہ رکھ کے تیرے مالکاں دی گڈی ورگی گڈی تے بہا کے تیرے مالکاں دے ڈیرے تے لئے کے جاساں''۔ منشی نوں پتر دے دکھ تے اَگے ودھن دی سِک وچ گجھی گل دی چھیتی سمجھ آ گئی۔ اوہنے اپنی کھوتی پیڑی، اپنے پچھے پتر نوں بہا کے شہر دے نیڑے پنڈ وچ اپنی بھین دے گھر جا رات گزاری۔ سرگی ویلے پتر نوں اللہ بیلی آکھ کے اپنے مالکاں دیاں زیناں تے ٹُر گیا۔ گلزار لاہور نوں جاون آلی پہلی لاری وچ بہہ گیا۔ اوہنوں کنگ ایڈورڈ میڈیکل کالج وچ چنگے نمبراں دے سر تے وظیفے نال داخلہ مل گیا۔ ڈاکٹری دے کورس دے پورے پنج سال اوہنے ڈٹ کے پڑھیا۔ مہینے، دوجے پچھوں ماں پیو آ کے مل جاندے۔ اپنی محنت دے سبھوں اوہنے ایم بی بی ایس وچ رجویں نمبر لئے۔ امریکا دے ہک میڈیکل کالج وچ اوہنوں ہڈیاں دے وڈے ڈاکٹر بنن لئی وظیفے تے داخلہ مل گیا۔

امریکہ وچ وڈا ڈاکٹر بنن توں بعد گلزار نوں اوتھے ای ہک ہسپتال وچ ڈاکٹری دی نوکری لبھ گئی۔ ہک سال نوکری کرن مگروں اوہ لاہور آیا۔ ماں پیو واسطے چُن چُن کے سوہنے کپڑے مُل لئے، پیو لئی پگ وادھوئی۔ کپڑے سوا کے، پگ نوں مایا لوا کے، ایم بی بی ایس دے ہک پرانے جماعتی نوں اوہدی گڈی وچ نال پنڈ لئے آیا۔ مدتاں بعد پنڈ وچ آون تے لوکی گلزار نوں ملن لئی نس نس آئے۔ گلزار نے ماں پیو نوں نویں کپڑے پوائے۔ پیو، جس توں اوہنے منشیانہ چھڑوا دتا سی، اوہدے سر تے مایا لگی پگ بنھوائی تے مٹھائی دا ٹوکرا لئے کے جاگیرداروں دے ڈیرے تے جا حاضر ہویا۔ جاگیردار منشی نوں گھٹ کے ملیا۔ گلزار نوں پیار کیتا، مبارک دِتی۔ منشی نے ایہہ آکھ کے جاگیردار دا شکریہ ادا کیتا: ''اَج میرا پتر جیہڑے وی مقام تے وے، ایہہ تہاڈے دِتے ہوئے پیسے دے سبھوں اے۔ ایس لئی میں تہاڈا شکریہ ادا کرن آیا واں''۔

گلزار نے جاگیردار دے ڈیرے توں ولدے ہویاں آکھیا: ''بابا، اَج دیکھ لئے، میں تیرے نال کیتا وعدہ پورا کر چھڈیا اے۔ جے اسیں اپنے آپ نوں لسے سمجھ کے آگے ودھن دی جرأت ناں کردے تے فیر اج ایسے تھاں تے توں منشی ہوندا تے میں وڈا منشی۔

غریب تے ماڑا بندہ پنڈ وچ ہووے، شہر وچ ہووے، دکان تے ہووے، کارخانے وچ ہووے تے بھاویں کسے دفتر وچ، ڈاہڈیاں اَگے اَکا نہیں بول سکدا۔ جھپیٹ وٹ کے ہر سٹ سہندا راہندا اے، تے سر کدے نیں چیندا۔ بس اپنے لسے ہون تے جھردا راہندا اے، یا کدرے موہنہ کرن دا سوچدا اے۔ سیانف ایس وچ اے بئی ٹھہر دے رہن نالوں کدرے موہنہ کر جانا چنگا اے۔ پر بے سمت موہنہ کرن دی تھاں گلزار ورگی ہٹھ لئے کے سوہنے تے سچے مستقبل وَل موہنہ کر جانا چاہیدا اے۔ تے فیر ویلے دے ڈاہڈے اَگے اوسے ورگا ہو کے پورے قد کاٹھ نال کھلوتا دسنا چاہیدا اے۔

''ڈاکٹر کلیان سنگھ کلیان جی''، 'پاکستان دے پہلے سکھ Ph.D ڈاکٹر'

رُتاں اُجے الانیاں

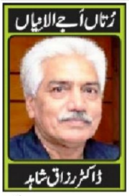

ڈاکٹر رزاق شاہد

دنیا دے سکھاں توں وڈیری عمر دے 'پی ایچ ڈی' 'ڈاکٹر' (حنیف چودھری) دا تعلق پاکستان نال اے۔ جنھاں نے 87 ورہیاں دی عمر وچ علامہ اقبال اوپن یونیورسٹی اسلام آباد توں 'پی ایچ ڈی' کر کے ایہہ اعزاز حاصل کیتا۔ اوہناں مگروں، ہن ایسے ورہے سکھ برادری دے سردار کلیان سنگھ کلیان جی نے شعبہ پنجابی، پنجاب یونیورسٹی توں 'پی ایچ ڈی' دی ڈگری حاصل کر کے، پاکستان دے پہلے سکھ پی ایچ ڈی ڈاکٹر ہون دا مان حاصل کیتا۔ سردار کلیان جی پنجاب یونیورسٹی توں 'پی ایچ ڈی' کرن والے 9 8 ویں سکالر نیں، جنھاں ایہہ اعزاز 2022 وچ اپنے ناں کیتا۔ اوہناں تے سکھ دھرم دے بانی بابا گرونانک جی سرکار دی بانی وچ انسان دوستی نوں موضوع بنایا تے اپنا تحقیقی مقالہ لکھ کے ایہہ کارناما انجام دتا۔

کلیان سنگھ کلیان جی نال یاری دے سفر دا مُڈھ، اج توں دیہہ ورہے پہلاں اوس ویلے بجھا جدوں مینوں اپنے پی ایچ ڈی دے تحقیقی مقالے دی تکمیل لئی اپنے نگران پروفیسر ڈاکٹر عصمت اللہ زاہد کول اوری اینٹل کالج اوناں جانا پیندا، جہڑے اوس ویلے شعبے دے سربراہ سن۔ اوندے جاندیاں اک چنگے ڈیل ڈول والے، اچے لمے نوجوان نوں پگ بنھیاں، کالج دیاں راہداریاں وچ ٹردیاں پھردیاں دیکھدا تے حیرانی ہوندی، کیوں جے 9/11 مگروں خطے دا امن ای داء تے نہیں لگا سگوں مذہبی رواداری وی ختم ہو کے رہ گئی۔ دہشت گردی دے ودھدے ہوئے واقعات پاروں معصوم شہریاں نوں مذہب دی تفریق بغیر نشانا بنایا جاندا سی۔ اجیہے ماحول وچ اک سکھ طالب علم نوں انج کالج دیاں راہداریاں وچ گھمدیاں پھریاں ویکھ کے ڈاڈھی حیرانی ہوندی۔ پر جدوں کلیان نال ملاقات ہوئی تے سارے بھلیکھے دور ہو گئے۔ اک دن صدر شعبہ دے کول بیٹھا ساں کہ ایہہ نوجوان اوہناں دے کمرے وچ آیا اوتھے پتا لگا کہ ایہہ نوجوان سردار کلیان سنگھ کلیان جی نیں۔ اوہناں دے مکھ تے بجی، دل وچ لہہ جان والی مسکان پاروں اوہ ''اپنے اپنے'' جیہے لگے۔ اوہدے ورگا بیبا تے ہس مکھ انسان جیہڑا بڑا ای ملنسار ہووے اوہنوں کوئی ڈر خوف کیہ ہو سکدا اے؟ کلیان سوچ توں ودھ بیبا تے ساؤ جنا نکلیا، اوہناں نال ایہہ پہلی ملاقات چھیتی ای یاری دے گوڑھے سمبندھ وچ بدل گئی۔

جون 2005 دی گل اے، شعبہ پنجابی، پنجاب یونیورسٹی ولوں انٹرنیشنل پنجابی مشاعرے وچ رلت دا دعوت ناما ملیا، جس وچ جرمنی توں طفیل خلش رلتی سن تے بھارت دی نمائندگی کلیان جی کر رہے سن۔ دو اک شاعر ہور ملکاں توں وی آئے ہوئے سن۔ مینوں سٹیج تے جتھے تھاں لبھی اوتھے سجے پاسے اعزاز احمد آذر تے کھبے پاسے کلیان جی بیٹھے سن۔ مشاعرے دے پردھان پنجاب یونیورسٹی دے وائس چانسلر سن تے اچیچے پروہنے یونیورسٹی دے چانسلر تے گورنر پنجاب جنرل خالد مقبول سن۔ مشاعرا رات چر تائیں جاری رہیا۔ انج کلیان جی نال کئی گھنٹے خوب گپ شپ رہی۔ ایس مشاعرے وچ میں جہڑی غزل پڑھی اوہدا مطلع سی،

گھر والے جدتل گئے گھرلتان لئی
پیہرے داراں آخر ریفل تان لئی

ایہدے تے خاصی واہ واہ ہوئی، جدوں میں مشاعرا پڑھ کے، پرت کے اپنی تھاں تے جا کے بیٹھا تے نال بیٹھے ہوئے اعزاز احمد آذر نے ایہہ فی البدیہہ شعر لکھ کے دان کیتا۔ ایہہ میرے لئی مان دی گل اے، ایہہ شعر میرے مجموعا کلام 'رتاں اجے الانیاں'' وچ اوہناں دے شکریے نال شامل اے، شعری،

سارا کجھ تے لہوراں نوں دے کے چلیا ایں
کیہ رکھیا ای کول اپنے ملتان لئی

گورنر خالد مقبول ہوراں وی شعراں دی تعریف کیتی۔ انج ایہہ مشاعرا کئی حوالیاں نال یادگار رہیا۔ ایس مگروں کلیان جی نال نیڑتا ودھدی گئی تے دوستی دا نہ ٹٹن والا رشتا قائم ہویا جہڑا اجے تک نبھ رہیا اے، اللہ ایہنوں بُری نظر توں بچاوے۔ ایس پچھوں جد کدی وی اوری اینٹل کالج اوناں جانا ہوندا تے کلیان نال ملاقات ضرور ہوندی۔ اوہناں راہیں نانک جی سرکار دے لکھی ہوئی میری اک نظم جگ دُھمی۔ اوہدی دگنی، شخصیت دے گناں دے نال نال اوہناں دی نجی حیاتی بارے کئی گلاں کھلدیاں گئیاں۔ ویسے میرے وچ ایہہ بھیڑ روی اے بئی میں گوڑھے توں گوڑھے سجن دی گھر وکی حیاتی دیاں نکراں وچ کدی جھاتیاں مارن دی جھجل نہیں کیتی، یاراں دی یاری توں وکھ ہور کسے گل نال کوئی سروکار نہیں رکھیا۔

فیر وی کلیان نال میل ملاپ تے ملن گلن نال جہڑیا پرتاں کھلیاں اوہناں مطابق کلیان سنگھ کلیان جی دا جنم 1979 وچ بابا گرونانک جی سرکار دی جنم بھومی ننکانا صاحب وچ سردار اشیر سنگھ ہوراں دے گھر ہویا ، دیکھیا جائے تے ایہہ نسبت کوئی معمولی گل نہیں، سردار آشیر سنگھ نانک جی سرکار دے جنم استھان (گوردوارے) دی پر بندھک کمیٹی دے کرتا دھرتا رہے، اوہناں مگروں 'سردار دیا سنگھ' نوں ایہہ منصب تے ذما داری ملی، جہڑے کلیان جی دے وڈے ویر نیں۔ مینوں ایہناں دوہاں نال ملن دا اتفاق ہویا اے۔ دوویں بڑے ای ہس مکھ تے ملنسار سبھا دے مالک، سگوں ایس توں وی ودھ کے انتہائی مہمان نواز نیں۔ جدوں وی 'جنم استھان' جان دا اتفاق ہویا، اوہناں ولوں ہمیش محبتاں ملیاں۔ اجے پچھے جہے جی سی یونیورسٹی دے وائس چانسلر جناب سید اصغر زیدی ہوراں نال گورونانک یونیورسٹی دے انتظامی دورا کرن والے وفد نال رل کے ننکانہ صاحب جانا ہویا (گورونانک یونیورسٹی دے وائس چانسلر دا چارج اوس ویلے اصغر زیدی ہوراں کول سی) اوہناں ولوں والہانا استقبال دے نال نال بڑی پذیرائی ملی۔

کلیان نے ابتدائی تعلیم اپنی جنم بھومی توں ای حاصل کیتی، گرونانک جی ماڈل سکول توں پڑھے دی تے کجھ چر اوتھے پڑھایا وی۔ ننکانہ کالج توں ایف اے، بی اے کیتا تے 2005 وچ گریجوایشن مگروں پنجاب یونیورسٹی اوری اینٹل کالج وچ داخل ہوئے، ایتھوں پہلاں پنجابی زبان وادب وچ ایم اے کیتا تے مگروں ایتھوں ای پروفیسر ڈاکٹر نوید شہزاد ہوراں دی نگرانی وچ ، 'بابا نانک جی سرکار دی بانی' بارے ایم فل دی ڈگری لئی۔ اوہناں دا ایہہ کم ''نانک وی ہوسی سچ'' دے ناں توں پنجاب انسٹی ٹیوٹ لینگوئج، آرٹ اینڈ کلچر لاہور ولوں گرونانک جی دے 550 ویں جنم ورھے تے بڑی آہر نال شائع کیتا۔ مینوں جدوں تعلیمی بورڈ لاہور وچ سیکرٹری دے طور تے کم کرن دا موقع ملیا تے کلیان جی دا اک ذاتی نوعیت دا کم، جہدے لئی بورڈ عملے ولوں اوہناں نوں خاصا زچ کیتا گیا سی، میرے ہوندیاں اوہدے وچ کافی سوکھ ہوئی، خورے ایہہ گل میرے تے کلیان وچکار نیڑتا دا بہانا بنی سی۔ 2012 وچ کلیان جی پنجابی دے لیکچرار ہوگئے تے انج اوہ پنجابی استاداں دی ساڈی قبیل وچ آن رلے، اوہناں شروع وچ کجھ چر لئی گوجرانوالا اسلامیہ کالج وچ پڑھایا، اوتھوں تبادلا کروا کے لاہور گلبرگ کالج وچ آگئے۔ ایتھوں جی سی یونیورسٹی جوائن کیتی، اج کل ایتھے اسسٹنٹ پروفیسر دے طور تے کم کر رہے نیں۔ میرے لئی ایہہ گل مان جوگ ہے جو اج کل مینوں اوہناں دا کولیگ ہون دا اعزاز حاصل اے۔ کلیان جی نے پڑھان دے نال نال پڑھن دا سلسلا وی جاری رکھیا تے اخیر ایسے ورھے (2022) پنجاب یونیورسٹی توں ''بابا نانک جی سرکار دی بانی وچ انسان دوستی'' دے موضوع تے، ڈاکٹر نوید شہزاد ہوراں دی نگرانی وچ ای 'پی ایچ ڈی' کر کے، پاکستان دے پہلے سکھ ڈاکٹر ہون دا اعزاز اپنے ناں کیتا۔ ایہہ گل جتھے اوہناں لئی مان جوگ اے ، اوتھے ای پنجابی پیاریاں خاص کر پنجابی استاداں لئی وی وڈے مان دی گل اے، نال ای ایہہ گل ایس ول وی اشارا اے بئی اج کل پاکستان وچ اقلیتاں لئی تعلیمی تے سماجی ماحول بڑا ای سازگار تے خوش گوارا اے۔ جیہڑا پاکستانی ہون ناطے اساں سبھناں لئی مان جوگ اے۔ سردار کلیان ہوراں ایہہ وی ثابت کر دتا اے بئی سرداراں دے لطیفے ای مشہور نہیں، بعض سردار لکھن پڑھن وچ وی مشہوری کھٹ کے ایس گل نوں جھٹلا رہے نیں، شاباش ڈاکٹر کلیان سنگھ جی، شاباش...!

ھمام رض دی رحلت

پروفیسر بشارت حسین وقار جھنگ

حضرت ھمام رض حضرت امیر المومنین علی ابن ابی طالب علیہم السلام دے مصاحب سن اوہناں نے آپ ع نوں گزارش کیتی مینوں پرہیزگاراں دی احوال انج بیان فرماؤ پئی اوہناں دی تصویر میری اکھ وچ بن جاوے ۔آپ ع نے توقف کیتا ۔اوہنے فیر گزارش کردتی۔ آپ ع نے فرمایا۔ اے ھمام! اللہ کولوں ڈر تے چنگے عمل کر۔ کیوں جے اللہ اوہناں لوکاں دے نال اے جیہڑے متقی تے نیک کردار نیں۔ ھمام رض آپ ع دے اس جواب تے وی اکتفا نہ کیتا تے ہور بیان فرماون دی گزارش کردتی۔ آپ ع نے اللہ تعالی دی حمد بیان کیتی حضور اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم دی شان بیان کیتی تے درود بھیجیا تے فیر اہلِ تقوی دی صفات بیان کرنیاں شروع کر دتیاں ۔ پرہیزگار کون نیں؟ اوہ جنھاں دی گفتگو جچی تلی ہوئی اوہناں دا پہناوا میانہ روی تے اوہناں دی چال وچ عجز تے فروتنی اے۔ اوہناں اللہ تعالی دیاں حرام کیتیاں چیزاں نوں اپنیاں اکھاں بند کرلیاں نیں۔ اوہناں اپنے کن صرف فائدہ وند علم ولے دھر لئے نیں۔ اوہناں دے نفس زحمت تے تکلیف وچ وی انجے رہندے نیں جیویں آرام تے آسائش وچ ہوندے نیں۔ جے کر اوہناں دی حیاتی دی مقرر کیتی ہوئی مدت نہ ہوندی جیہڑی اللہ تعالی نے اوہناں لئی لکھ چھوڑی اے تاں ثواب دے شوق تے عذاب دے خوف توں اوہناں دیاں روحاں اکھ دے جھپکن جتنی ڈھل لئی وی اوہناں دے تن وچ نہ رہندیاں۔ خالق دی عظمت اوہناں دے دلاں وچ بہہ گئی اے ایس لئی اس توں اڈ ہر شے اوہناں دی اکھیاں وچ ذلیل تے خوار اے ۔ اوہناں نوں جنت دا انج یقین اے جیویں اوہ جنت دیاں نعمتاں توں سرفراز ہوون ۔ اوہناں نوں دوزخ دا وی انجے طرح یقین اے جیویں اوہ اس نوں اپنیاں اکھاں نال ویکھ رہے نیں اوہناں نوں انج محسوس ہوندا اے دوزخ دی اگ دے بھانبڑ بلدے پئے نیں شعلے نکلدے پئے نیں تے چیخاں نکلدیاں پئیاں نیں تے ایہہ عذاب اوہناں دے چفیر ہو رہیا اے ۔اوہناں دے دل غمگیں ہوندے نیں اوہ مسکین ہوندے نیں۔ لوک اوہناں دے شر توں محفوظ ہوندے نیں ۔ اوہناں دے تن بدن لاغر ہوندے نیں۔ اوہناں دیاں لوڑاں ضرورتاں کم ہوندیاں نیں اوہ نفسانی خواہشاں توں بری ہوندے نیں۔ اوہ کجھ ڈنگ دی تکلیف اتے صبر کرلیندے نیں اور ہر اوکھ جرلیندے نیں تے اوس دے بدلے دائمی آسائش حاصل کرلیندے نیں اوہناں نے دنیا نوں نہیں منگیا۔ اوہناں اپنے نفس نوں دنیا دا اسیر نہیں بنایا سگوں اوہناں اپنے نفس دا فدیہ دے کے اپنے آپ نوں چھڑوا لیا اے ۔ رات ہوندی اے تاں اوہ اپنے پیراں اتے کھلو جاندے نیں۔ قرآن دیاں آیتاں دی تلاوت ترتیل نال کر دے نیں اوہ ہر آیت وچوں روح دی غذا تے اپنے روگاں دا دارو لبھدے نیں۔ اپنے دلاں وچ غم نوں تازہ کرلیندے نیں اکھاں دے بدل چھم چھم وسن لگ پوندے نیں ۔ جدوں اس آیت نوں پڑھدے نیں جس وچ جنت دی ترغیب دتی گئی ہووے اوہ اس دے اشتیاق وچ اسے اتے جھک پوندے نیں اس دے اشتیاق وچ دل اُلر پوندے نیں ۔ اوہ جنت دے پر کیف نظارے نال اپنیاں اکھاں ٹھارن لگ پوندے نیں ۔ جدوں اس آیت نوں پڑھدے نیں جس وچ دوزخ توں ڈرایا گیا ہووے اوہ ڈر جاندے نیں ۔ اوہ مرن توں پہلاں مرجاندے نیں ۔ اوہناں نوں انج لگدا اے جہنم دے شعلے اٹھاں واںگ بھکدے پئے نیں بھانبڑ بلدے پئے نیں تے چیکاں نکلدیاں پئیاں نیں ۔ اوہناں دیاں کمراں جھک جاندیاں نیں جھکیاں رہندیاں نیں ۔ اوہ سجدے وچ ڈھیہہ جاندے نیں اوہناں دیاں پیشانیاں، ہتھیلیاں، گوڈیاں تے پیراں اتے نشان پے جاندے نیں ۔ اوہ زمین اتے وِچھ جاندے نیں۔ اوہ انج بنھ جاندے نیں۔ اوہ التجاواں کردے نیں۔ اوہ اپنی جان خلاصی لئی گزارشاں کردے نیں۔ دن چڑھ جاندا اے تاں انج لگدا اے ایہہ ساریاں جہان توں وڈے دانش ور ہوندے نیں۔ راتاں ہوندیاں نیں تے گھٹ سوندے نیں۔ اوہ مریض نہیں ہوندے پر مریض لگدے نیں حالاں کہ اوہناں نوں کوئی مرض نہیں ہوندا جدوں کوئی اوہناں دی گل سندا اے تاں اوہ سمجھدا اے ایہناں دیاں عقلاں وچ فتور اے۔ نہیں انج نہیں۔ ایہہ گل نہیں۔ اوہناں کئی ہور خطرے لاحق ہوندے نیں اوہ اپنے عملاں دی مقدار تے مطمئن نہیں ہوندے نیں اوہ زیادہ نوں زیادہ نہیں سمجھدے اوہ ستائش پسند نہیں کردے اوہ اپنے حق وچ آکھی گئی گل توں ڈر جاندے نیں اوہ آکھدے نیں۔ میں اپنے نفس نوں دوجھے توں ودھ جاندا ہاں ۔ میرا پروردگار میرے توں وی ودھ میرے نفس نوں جاندا اے ۔ امیر المومنین علی کرم اللہ وجہہ الکریم دا بیان سن سن کے ھمام رض دی روح پرواز کرگئی۔ آپ ع فرمایا۔ اللہ دی قسم۔ مینوں اس بارے ایہو خطرہ سی۔ میں توقف ایس لئی کر رہیا ساں ۔ پر اس نے اصرار کیتا ۔ فیر فرمایا۔ مؤثر نصیحتاں۔ نصیحت پذیر۔ طبیعتاں اتے انجے اثر کردیاں نیں۔ ۔۔۔۔۔۔ کدے کدے اوہ کن جیہڑے ایہو جیہی گل سنن۔ کدے اکھیاں اوہ اکھاں۔ جیہڑیاں عبرت حاصل کرن۔ ہور کیہ لکھاں؟

بجلی چوری دے خاتمے واسطے آپریشن جاری اے انجینئر علی ضیا

ایکسین دی خصوصی ہدایت اتے بجلی چوری دی روک تھام واسطے خصوصی ٹیماں تشکیل دتیاں گئیاں نیں

ساہیوال (ملک شہروز سلطان ڈھکو سے) بجلی چوری دے خاتمے واسطے آپریشن جاری اے۔ بجلی چوری کرن اتے واواسارے صارفاں دے خلاف الیکٹرک ایکٹ دے تحت مقدمے درج کروائے گئے نیں۔ بجلی چور تے نال معاونت کرن والے وی مجرم ہین جناں کسی صورت وی رعائت نہی دتی جاوے گی۔ اے گل ایس ڈی اومیپکو ڈویژن III ساہیوال انجینئر علی ضیاء نے اپنے آفس اچ میڈیا نال ملاقات اچ آکھی، اوہناں نے کیہا کہ ایکسین دی خصوصی ہدایت اتے بجلی چوری دی روک تھام واسطے خصوصی ٹیماں تشکیل دتیاں گئیاں نیں جیہڑیاں دیں راتی متحرک نیں ۔تے بلاامتیاز کاروائیاں داسلسلہ وی جاری اے۔

کھان پین والیاں چیزاں دے ریٹ نوں پر لگ گئے ضلعی انتظامیہ دی عدم توجہی

ساہیوال (ملک شہروز سلطان ڈھکو سے) کھان پین والی چیزاں دے ریٹ نوں پر لگ گئے، آسمان نال گل کردی مہنگائی نے لوکائی کولوں دوٹائم دی روٹی داحصول وی مشکل بنادتا، ضلعی انتظامیہ دی عدم توجہی اتے شہری شدید برہم، شہریاں دے مطابق انتظامیہ زبوں حالی دے باعث نہ صرف ذخیرہ اندوزی عروج تے اے بلکہ خودساختہ مہنگائی وی عوام دی شہہ رگ اُتے پنجے گڈی بیٹھی اے۔ اُتے رہی سہی کسی ملاوٹ مافیا کڈی جاندااے جھدی روک تھام واسطے پرائس کنٹرول کمیٹیاں تے دیگر انتظامی ادارے موجود ہین پر گراں فروشی دے باعث ایناں دی کارکردگی خوداک سوال بن کے رہ گئی اے۔ ایہناں اداریاں دی اصلاح احوال دی امیدیں دے خاب دی طرح اے، ایہناں اداریاں اچ تعینات عملہ نہ صرف کم چوری داعادی اے بلکہ رگاں اچ کرپشن رچ بس جان دے باعث ایناں دی بے حسی ساریاں حداں پھلانگ چکی اے۔ متعلقہ اعلیٰ حکام گراں فروشی تے ذخیرہ اندوزی دافوری نوٹس لین۔

عوام لئی کسے دی وی منت کرن لئی تیار ہاں علی پرویز

اسلام آباد (نمائندہ خصوصی) مسلم لیگ ن دے رہنما علی پرویز ملک نے آکھیا کہ عمران خان دی حکومت نوں ایس لئی گرایا گیا کہ پاکستان دے حالات سری لنکا دی طراح ہون والے سی۔ اوہناں آکھیا کہ جیس ویلے عمران خان دی حکومت سی ایس ویلے اسٹیٹ بینک کول آفیشل ریزرو 11 ارب ڈالر سن، اوہناں وچوں وی 10 ارب ڈالر دوست ممالک توں منگے ہوئے سی، اوہنوں وی تسیں آئی ایم ایف دے پروگرام دے نال نتھی کیتا ہویا سی، اوہناں نے جہڑا پچھلے سال آئی ایم ایف توں بجٹ اپروو کرایا سی اوس وچ لکھیا ہویا سی کہ میں 650 ارب روپے دا پی ڈی ایل اکھٹا کراں گا، جیس دا مطلب ایہہ سی کہ نہ صرف پٹرول تے ڈیزل دی پوری قیمت ریکور کراں گا بلکہ ایس تے سیلز ٹیکس وی لاواں گا تے اوس تے 30 روپے پی ڈی ایل وی لاواں گا، اگر تسیں چاہندے او کہ اسیں گلیاں وچ ڈگ کے آئی ایم ایف دیاں شرطاں من لیاں تاں ایہہ بہت آسان اے لیکن اسیں اوہناں نال مذاکرات کر رہے آں

سیالکوٹ وچوں جرائم دا خاتمہ میری پہلی ذمہ داری اے ڈی پی او سیالکوٹ

سیالکوٹ (یاسین خالد) ڈی پی او سیالکوٹ نے آکھیا کہ صحافت معاشرے دا اہم حصہ اے۔ جرائم نوں گھٹ کرن لئی میڈیا نے چنگا کردار ادا کیتا اے۔ سیالکوٹ پولیس شہر نوں امن دا گہوارہ بنائے گی۔ ایہناں خیالات دا اظہار اوہناں نے صحافیاں نال ملاقات دے دوران کیتا۔ ڈی پی او سیالکوٹ دا مزید کہنا سی کہ سیالکوٹ اقبال دا شہر اے۔ اُتے اتھے رہن والے سارے لوگ پر امن نیں۔ سیالکوٹ وچ میرٹ تے امن نوں فروغ دتا جاوے گا۔ میڈیا دا مثبت کردار بہتری لیاوے گا۔ ایس موقع تے صحافیاں نے مسائل توں وی آگاہ کیتا۔

ودھیا کارکردگی اتے سینٹری انسپکٹر چوہدری ندیم اصغر کو سرٹیفکیٹ جاری

ساہیوال (ملک شہروز سلطان ڈھکو سے) پرنسپل میڈیکل کالج نے ودھیا کارکردگی اتے سینٹری انسپکٹر چودھری ندیم اصغر نوں سرٹیفکیٹ جاری کردتا۔ پرنسپل ساہیوال میڈیکل کالج پروفیسر ڈاکٹر عمران حسن نے ساہیوال ٹیچنگ ہسپتال دے سینٹری انسپکٹر چوہدری ندیم اصغر نوں محکمانہ امور وچ بہترین کارکردگی دامظاہرہ کرنے اتے تعریفی سرٹیفکیٹ توں نوازیا۔ اس سلسلہ اچ ایم ایس ٹیچنگ ہسپتال دے دفتر اچ اک پروقار تقریب منعقد کیتی گئی جس اچ یورالوجی ڈیپارٹمنٹ کے سربراہ ڈاکٹر نثار احمد سمیت مختلف ڈیپارٹمنٹس دے ذمہ داران نے رلت کیتی۔ تقریب اچ سارے افسراں واہلکاراں نے چودھری ندیم اصغر دی بطور سینٹری انسپکٹر خدمتاں کو سراہندیاں ایناں نوں خراج تحسین پیش کیتا، تقریب دے دوران پرنسپل میڈیکل کالج نے ایم ایس تے دیگر سینئر افسراں دے ہمراہ سینٹری انسپکٹر چوہدری ندیم اصغر نوں سرٹیفکیٹ دیندیاں ایناں دے کم دی تعریف کیتی۔

پنڈ مراں گا تے جان سوکھی نکلے گی

وسیب

غلام شبیر عاصم

0308-4118939

میں جدوں دا اپنا پنڈ چھڈ کے آیا واں، پنڈ مینوں نہیں چھڈ رہیا۔ نس نس وچ یاداں نس رہیاں نیں۔ سرہنجاں کھوب کے میرے پنڈے وچوں رت کڈھی جاوے تے میری رت وچوں پنڈاں دے حساب پنڈ دیاں یاداں نکلن گیاں۔ میں اپنے کئی کالماں، فس بک پوسٹاں تے کئی نکیاں نکیاں لکھتاں وچ اپنے پنڈ (رعیہ خاص) دا ذکر کر چکا واں۔ بس میتھوں دھکے نال اپنیاں اکثر لکھتاں وچ پنڈ دا ذکر ہوجاندا اے۔ اصل وچ ایہ پنڈ تے پینڈو زندگی یاں رہتل نال گوڑھی محبت دا ثبوت اے۔ ایس ساری محبت دے باوجود وی پنڈ بہت گھٹ جایا جاندا اے۔ بس کدی غمی خوشی ویلے ای دل کڈھی دا اے۔ پنڈ ٹُر جایئے تے اپنیاں رُجھاں تے مجبوری دیاں بجھاں نہیں اوتھے کھلون دیندیاں، شاماں ویلے پھر پرتنا پیندا اے۔ کئی یاراں بیلیاں نوں ملنوں رہ جائیدا اے۔ کئی ورھے ہوگئے نیں مینوں پنڈوں شہر آیاں، پر اِک خوف دا پھنیئر سپ اجے وی میرے اندر چھپلی کھلاری بیٹھا ہویا اے، خیال آوندا اے جے میں ایتھے شہر وچ ای مر مُک گیا تے مینوں تے ایتھے ای کِدھر قبرستانے دب آون گے۔ حالانکہ جدوں انسان مر مُک ای جاوے تے پھر کیہ اپنا پنڈ تے کیہ بیگانا شہر، مرن مگروں کیہ پتہ لگدا اے۔ پر پتہ نہیں کیوں جمن بھوئیں دا ایہ وچھوڑا جیہا سوچ کے دل پریشان جیہا ہوجاندا اے۔ موت دی تلخی دا احساس جیہا اندر جاگ پیندا اے۔ پتہ نہیں مینوں کیوں لگدا اے کہ اپنی دھرتی تے مراں گا تے جان سوکھی نکل جائے گی۔ اک محقق، شاعر تے میرے ادیب دوست یونیورسٹی توں ریٹائرڈ پروفیسر نیں اوہناں مینوں آکھیا کہ یار توں بہت ستھرے کالم لکھنا ایں۔ پر اکثر اپنے پنڈ تے پنڈ دے رہن سہن دیاں ای گلاں کردا رہنا ایں، جیویں بندہ اِکوای موضوع تے لکھی جا رہیا ہووے۔ وڈے موضوعاں تے سیاست وغیرہ تے کالم لکھیا کر، وڈا لکھاری بن جائیں گا، مشہور ہوجائیں گا۔ میں آکھیا لکھاری دا اسلوب ٹھیک ہووے تے اوہ کسے وی موضوع اُتے لکھے تے ویلے دے نال نال آپے ای مشہور ہوجاندا اے، وڈے لکھاریاں دی صف وچ جا کھلوندا اے۔ میں آکھیا نال اُنج وی جے پنڈ تے پنڈ دے کلچر توں وکھ ہو کے وڈا لکھاری بننا اے تے پھر وڈا لکھاری بننا میرے وارے وچ نہیں۔ میں نِکا لکھاری ای چنگا واں۔ جمن بھوئیں بندے دا ایمان ہُندی اے، تے ماں وانگ ہندی اے۔ جمن بھوئیں توں وکھرا جیہا ہو کے کافر تے بے ایمان ہو کے کون مرے، ماں دا گل گھُٹ کے وڈا بندہ کون بنے۔ میری نظر وچ تے وڈا لکھاری اوہ ای اے جیہڑا جمن بھوئیں تے دھرتی ماں دیاں گلاں کرے، جگ پیا بھاویں گلاں کرے۔ جیہڑا اپنی دھرتی دا نہیں، اوہ لکھاری کوڈی دا نہیں۔ اوہنوں قلم نہیں کوڈی کوڈی کھیڈنا چاہیدا اے۔ بندہ اپنے پنڈ بارے لکھے یا اُنج ای پنڈاں دے وسیب تے دھرتی بارے لکھے تے پھر دھرتی نال ایسراں جُڑ کے لکھنا چاہیدا اے کہ لکھت وچوں، پکھو واں، رُکھاں، فصلاں، ڈھولے، ٹپیاں، بولیاں، پگڈنڈیاں، وٹاں، پیلیاں، کھالاں، گھوہاں، ہل پنجالی، سوہاگہ، واہن، ڈھیماں، جوترے، کہیاں کوہاڑیاں، مدھانیاں، ذدھ لسی مکھن، گندلاں دے ساگ، بھیڈاں بکریاں تے مجھاں گاواں دے اِجڑاں اجالیاں تے مٹی دی واشنا آونی چاہیدی اے۔ پڑھن سُنن والا لکھت اندر گواچ جائے۔ منظراں تے موضوعاں وچ ڈُب کے لکھناں چاہیدا اے۔ جیہڑے لکھاری اِنج ڈُب کے نہیں لکھدے اوہ ڈُب کے مرجاندے نیں بلکہ نک ڈوب کے مرجاندے نیں۔ لکھت بے سوادی، بے رنگی تے بے ڈھنگی ہووے تے نقاد نک دیاں لکیراں کڈھوا چھڈدے نیں۔ تے ایسراں نک دیاں لکیراں کڈھن نالوں کیہ ایہ چنگا نہیں؟ کہ بندہ دھیان تے گوہ نال لیکاں مارے تاں جے فن تے فنکار نوں کِدھرے لیک نہ لگے۔

صابر خاں مردانہ کسان ونگ دے نائب صدر مقرر

ساہیوال (ملک شہروز سلطان ڈھکو سے) صابر خاں مردانہ کسان ونگ دے نائب صدر مقرر، نوٹی فکیشن جاری۔ پاکستان مسلم لیگ (ن) پنجاب دے صدر، سابق صوبائی وزیر تے موجودہ ممبر پنجاب اسمبلی ملک ندیم کامران نے کساناں دے مسئلیاں نوں ترجیحی بنیاداں اتے حل کرن واسطے صابر خاں مردانہ نوں کسان ونگ ساہیوال دا نائب صدر مقرر کردتا اے۔ کساناں دے اک وڈھے اکٹھ نال گل بات کردیا صابر خاں مردانہ دا کہناسی کہ اوکساناں دے مسئلے حل کرنے واسطے ضلعی انتظامیہ تے کساناں دے درمیان پل دا کردار ادا کرسن، تے اپنی کوشش پہلے وانگ جاری رکھسن، اوہناں مزید آکھیا کہ کساناں نوں سرکاری ریٹ اتے کھاد، بی تے دوائیاں دی فراہمی یقینی بنائی جاسی۔

امپورٹڈ نااہل حکومت نے غریب عوام توں روٹی دا ٹکڑا تک کھو لیا اے چوہدری صغیر انجم

ساہیوال (ملک شہروز سلطان ڈھکو سے) پاکستان تحریک انصاف دے سینئر آگو، امیدوار قومی اسمبلی چوہدری صغیر انجم نے آکھیا اے کہ امپورٹڈ نا اہل حکومت نے غریب عوام توں روٹی دا ٹکڑا تک کھولیا اے۔ پاکستان تحریک انصاف دے چیئرمین عمران خان دی کال اتے دیگر شہراں دی طرح ساہیوال اچ وی مہنگائی دے خلاف احتجاج کیتا گیا۔ احتجاجی ریلی نال خطاب کردیا ہویاں امیدوار ایم این اے حلقہ این اے 147 چودھری صغیر انجم نے کیہا کہ موجودہ نااہل حکمراناں نے غریب عوام توں روٹی دا ٹکڑا تک کھولیا اے جد وی ایناں نااہل چوحکمراناں نوں ملک اتے مسلط کیتا گیا سب توں پہلا اوہناں نے کسان نوں ختم کیتا۔ جدوں چاول دی فصل کاشت کرن داویلا آیا تے ظالم حکمراناں نے ڈیزل دی قیمتاں آسمان اتے پہنچادتیاں، کھاد دی قیمت اچ دس فیصد اضافہ کردیتا، ہن غریب کسان نہ ڈیزل خرید سکدا اے تے نہ کھاد۔

معاشی حالات دی وجہ نال کاروبار تباہی ول جا رہیا اے آصف باجوہ

سیالکوٹ (یاسین خالد) تحریک انصاف اٹلی دے صدر آصف باجوہ نے آکھیا کہ پٹرول تے بجلی دیاں قیمتاں وچ اضافہ عوام اتے ظلم اے۔ مہنگائی دی وجہ توں چولہے ٹھنڈے ہوگئے نیں۔ کاروباری سرگرمیاں ماند ہوگئیاں نیں۔ ملک وچ معاشی حالات دی وجہ توں بزنس سیکٹر تباہی ول جا رہیا اے۔ روپے دی قدر مستحکم کرن نال معشیت ٹھیک ہوسکدی اے۔ حکومت نوں چائیدا اے کہ پٹرول دیاں قیمتاں وچ دا اضافہ واپس لوے۔ حکومت نوں چاہیدا اے کہ معاشی حالات ٹھیک کرن لئی سارے وزراء دے خرچیاں نوں گھٹ کیتا جاوے۔

روایت سے پیار
Khadam's
For Happy Life
Make your Choice Stay Alive
Khadam Milk Foods®
Head Office: 152-15/A, Industrial Estate Sahiwal-Pakistan. Ph: +92 40 450210 - 11
Regional Office: House# 969, Block R1, Johar Town, Near Yasir Broast Lhr-Pakistan.
+92 42 35956241 info@khadammilkfoods.com | khadammilkfoods@gmail.com
www.khadammilkfoods.com

قوت افرنگ از علم وفن است
از ہمیں آتش چراغش روشن است
Admission Open
گجرات اکیڈمی آف سائنسز
تعلیمی ماحول
شاندار نتائج
تجربہ کار اساتذہ
بہترین ٹیسٹ سسٹم
مناسب فیس
آن لائن کلاسز پڑھانے کیلئے ہر مضمون کے بہترین پروفیسرز موجود ہیں
یورپ وامریکہ اور دیگر تمام ممالک میں موجود طلبا وطالبات کے لئے آن لائن قرآن کلاسز، شریعت کورس، ضروریات دین علوم کورسز کا اہتمام بہترین وجید علماء کرام کی نگرانی میں
مینیجنگ ڈائریکٹر۔ پروفیسر محمد کاشف شریف (کوآرڈینیٹر اسپائر کالج گجرات)
0300-6249007
کیمپس نمبر 1 حافظ پلازہ ریلوے روڈ نزد ریلوے سٹیشن گجرات
کیمپس نمبر 2 نزد نظامی مسجد نیو شادمان کالونی گجرات

آٹزم اینڈ سپیچ تھراپی سنٹر
ڈاکٹر فیاض احمد
M.Sc. (Psychology), P.G.D. (SLT)
M.A. (Spl. Education)
Psychologist, Behavioral Analyst
Speech Therapist
توتلا پن | ہکلاہٹ | دماغی کمزوری | فالج زدہ زبان کا علاج
شرمیلا پن | توجہ کا انتشار | نفسیاتی مسائل | دماغی مسائل
لنگڑیال سرجی میڈ ہسپتال فتح شیر کالونی ساہیوال

انٹرنیشنل سٹینڈرڈ بک نمبرنگ ISBN سے منظور شدہ
قائم شدہ 1974
ساہیوال پرنٹنگ پریس
ہر قسم کی معیاری پرنٹنگ کا مرکز
ڈیزائنرز • پرنٹرز • پبلشرز
بالمقابل مسجد قبا، پاشا سٹریٹ ساہیوال
0306-2808433
0349-4878433

AL-WALI & CO.
بنائیں آپ کا ہر لمحہ خاص
+92 345 50 22542
+92 304 8691840
al.waliandco@gmail.com
al-wali&co.
Near Gill Pertoleum
Noor Shah Road, Sahiwal-Pakistan.
ڈائریکٹر رانا حماد افضل
دفتر بالمقابل DHQ ہسپتال ساہیوال

اچیچی لکھت

پنجابی چانن

انٹرویو
محمد عثمان پھلروان

حکیم امیر علی تلاش ہوراں نال گل بات

سب توں پہلے تے میں جناب مشتاق عادل ہوراں دا بے حد ممنون تے مشکور ہاں جنہاں نے میرے جیہے گم نام شاعر تے بے مایا انسان دا انٹرویو ریکارڈ کرن دا بندوبست کیتا اے۔ محترم ڈاکٹر مشتاق عادل ہوریں اک ملنسار تے ہمدرد شخصیت دے مالک نے تے ادب نال اک خاص لگاؤ رکھدے نے۔ اللہ تعالی اونہاندی عمر دراز کرے تے اوہ ایسے طرح اپنیاں ادبی کاوشاں نال ادب دے جہان وچ چانن کیتی رکھن۔

حکومت دی صحیح سرپرستی نہ ملن نال کتنے ای اچھے اچھے شاعر تے ادیب حالات دی سختی دی چکی وچ پس کے ملک عدم دے راہی ہو جاندے نے

جواب سوال نمبر1

میری پیدائش جولائی 1950ء وچ تاندلیانوالہ شہر دے اک پسماندہ جیہے پنڈ چک 404 گ ب وچ ہوئی تے 1973ء تک ایسے پنڈ وچ ای اپنی زندگی دی سیڑھی دے ابتدائی زینے طے کردا رہیا۔

جواب سوال نمبر2

اس وقت ساڈے پنڈ وچ پرائمری سکول وی نہیں سی اس واسطے ساڈے پنڈ توں چار پنج میل دور چک نمبر 405 گ ب وچ پنج کلاساں مکمل کیتیاں۔ چھیویں کلاس توں اٹھویں کلاس تک ری تعلیم موضع پنڈی شیخ موسی وچ حاصل کیتی تے 1969ء وچ ایم سی ہائی سکول تاندلیانوالہ توں میٹرک پاس کیتی۔ اس توں اگے میں اپنی تعلیم دا سلسلہ جاری نہ رکھ سکیا۔

جواب سوال نمبر3

نانویں تے دسویں جماعت وچ فارسی پڑھی سی۔ 1971ء وچ مینوں میری قسمت اپنے پنڈ دے اک مولوی حضرت شاہ محمد صعودی مرحوم دے کول لے گئی جو مولوی فاضل ہوون دے نال نال اک اچھے طبیب وی سن۔ استاد گرامی کولوں عربی فارسی دیاں کجھ ابتدائی کتاباں پڑھن دا شرف حاصل ہویا۔ ایسے دوران اتفاق نال مینوں حضرت علامہ محمد اقبال دی کتاب "ضرب کلیم" مل گئی جہنوں پڑھ کے میں حضرت اقبال دی شخصیت تے اوہناں دے کلام دا شیدائی ہو گیا تے نال نال خود وی مٹھے پھٹے شعر کہن لگ پیا۔ استاد محترم اگرچہ خود شاعر نہیں سن پر ادبی ذوق رکھدے سی تے فارسی شاعری دیاں مختلف کتاباں مثلاً کریما، نام حق، پند نامہ، گلستاں، بوستاں، مولانا جامی دی زلیخا تے سکندر نامہ وغیرہ پڑھایا کردے سن لہذا اوہ میرے کلام دی تھوڑی بہت اصلاح کر دیندے سی۔ ابتدا دے وچ ای میری ادبی اڑان دا ایہہ عالم سی کہ 1973ء وچ میں فارسی وچ اک غزل کہی سی جہدے دو شعر مینوں ہن وی یاد نے۔ شروع وچ میں بغیر استاد دے ای شعر کہندا رہیا تے 1981ء وچ باقاعدہ طور تے اپنے علاقے دی مشہور علمی، ادبی تے روحانی شخصیت برکت العصر ابو الحقائق صاجزادہ پیر محمد انوار حسین قادری سجادہ نشین دربار جلوآنہ شریف دی شاعری وچ شاگردی اختیار کیتی تے پھر جلد ای اونہاں دے دست حق پرست تے بیعت وی کر لئی۔

جواب سوال نمبر4

ہن تک میں 27 کتاباں تخلیق تے تحریر کر چکیا واں جنہاں وچوں 23 کتاباں شاعری دیاں تے چار کتاباں نثر وچ نے۔ حال وچ ای میری اردو غزلاں دی پہلی کتاب "پہلا قدم" چھپ کے منظر عام تے آ چکی اے۔ ایتھے ساریاں کتاباں دا ذکر کرنا تے اونہاں دی تفصیل دسنا ضروری نہیں لہذا پنجابی زبان تے ادب دے حوالے نال ای گل بات کرنی تے اپنیاں ادبی کاوشاں دا ذکر کرنا اک مناسب اے۔

میری اک کتاب پنجابی نعتاں دی اے جس دا ناں "حبیب دے قریب" رکھیا ہویا اے۔

پنجابی غزلاں دی پہلی کتاب جس دا ناں "سوچ دا پندھ" اے۔

پنجابی غزلاں دی دوجی کتاب جس دا ناں "شالا خیر ہووی" اے۔

پنجابی غزلاں دی تیجی کتاب جس دا ناں "سانجھیاں سوچاں" اے۔

اس توں علاوہ اک کتاب پیرو مرشد دے حوالے نال لکھی اے جس دا ناں "مرشد جی" رکھیا اے۔ اس کتاب وچ وی اردو دے نال نال پنجابی کلام وی اے۔

اک کتاب حضور غوث پاک دیاں منقبتاں دی اے۔ اس دے وچ وی اردو دے نال نال جناب غوث پاک دیاں پنجابی منقبتاں وی شامل نے۔

اک کتاب حمداں دی اے جس دا ناں "صدائے حمد" رکھیا ہویا اے۔ اس وچ وی اردو حمداں دے نال نال پنجابی حمداں وی شامل نے۔

اک کتاب نظماں دی اے جس دا ناں "سفر در سفر" رکھیا ہویا اے۔ اس وچ وی اردو نظماں دے نال نال پنجابی نظماں وی شامل نے۔

اک کتاب "غریبی" دے ناں تے تخلیق کیتی اے جس وچ غریبی دیاں تکلیفاں تے اوہدے فائدے بیان کیتے نے۔ اس کتاب وچ وی غریبی دے حوالے نال اردو توں علاوہ پنجابی کلام وی شامل اے۔

ایتھے میں ایہہ بیان کرنا مناسب تے ضروری سمجھنا واں کہ پنجابی ادب دا میرا مطالعہ نہ ہوون دے برابر اے۔ بس ماں بولی زبان ہوون دے زور تے انا کچھ لکھ دتا اے۔

ساڈے ہاں تخلیق ہون والا ادب عالمی ادب توں کسے طرح وی گھٹ نہیں ایں ترقی یافتہ تے ترقی پذیر ملکاں دی ادب دے حوالے نال حد بندی نہیں کیتی جاسکدی

جواب سوال نمبر5

اس سوال دا جواب سوال نمبر 3 دے جواب وچ آ گیا اے۔ شاعری وچ میں سب توں زیادہ متاثر حضرت علامہ محمد اقبال توں ہویا واں۔ اس دی اک خاص وجہ ایہہ وے کہ میری طبیعت بنیادی طور تے تصوف دی طرف مائل اے اور میرے نزدیک ایہہ ہو ای نہیں سکدا کہ کوئی شاعر تصوف دی طرف مائل ہووے تے حضرت اقبال توں بعد وچ پیدا ہویا ہووے تے او حضرت اقبال کولوں اکتساب فیض نہ کرے کیونکہ اقبال موجودہ دور دے صوفی شاعراں دے امام نے۔

نویں نسل نوں میرا ایہو پیغام اے کہ ادب سیکھو، بے ادب نہ بنو بے ادبی محرومی تے بدبختی دے سوا ہور کجھ نہیں

جواب سوال نمبر6

شاعراں دیاں بنیاں ہویاں گروہ بندیاں اک دوسرے نال حسد زیادہ تے ادب دی خدمت گھٹ کر دیاں نے۔ ایسا بلکل نہیں ہونا چاہی دا۔ شاعراں نوں پروانیاں دی طرح ادب دی شمع دا عاشق بننا چاہی دا اے کہ پروانے اک دوسرے نال نہ حسد کردے نے نہ اک دوسرے نال دشمنی کردے نے بلکہ اونہاں ساریاں دا مقصد تے جذبہ شمع دے حسن تے جان قربان کر دینا ہوندا اے۔ ایہہ گروہ بندیاں ادب نوں بے ادبی وچ تبدیل کرن دی ناپاک کوشش اے

جواب سوال نمبر7

ہر اک تھاں تے بے ذوقی دا مظاہرہ ہو رہا اے۔ حکومت دی صحیح سرپرستی نہ ملن نال کتنے ای اچھے اچھے شاعر تے ادیب حالات دی سختی دی چکی وچ پس کے ملک عدم دے راہی ہو جاندے نے۔ سرکار نوں چاہی دا اے کہ ادب نال تعلق رکھن والے ادارے نوں فعال بناوے تے پورے ملک دا سروے کر کے شاعراں تے ادیباں دے پتے تے اونہاں دے حالات و واقعات جمع کر کے اونہاں نوں سپورٹ کرے تا کہ اوہ اطمینان دے نال مزید اچھا تے ستھرا ادب تخلیق کر سکن۔ فی زمانہ اکثر ادب نال محبت کرنی اک خطا بن کے رہ گئی اے جس دی سزا کس مپرسی دی صورت وچ ملدی اے۔

جواب سوال نمبر8

ادب دی ترقی لئی میں ادبی تنظیماں دے کردار نوں سراہنا واں۔ انہاں تنظیماں نے ای ادب دی شمع نوں روشن کر رکھیا اے تے ادبی مشاعریاں، ماہانہ رسالیاں تے مختلف کتاباں دی اشاعت کر کے انہوں بجھن نہیں دیندیاں۔

جواب سوال نمبر9

ساری زندگی ای اک ناں بھلن والا واقعہ بلکہ حادثہ اے۔ تسیں کی کی سنسو میں کی کی سناواں۔

جواب سوال نمبر10

ساڈے ہاں تخلیق ہون والا ادب عالمی ادب توں کسے طرح وی گھٹ نہیں ایں۔ ترقی یافتہ تے ترقی پذیر ملکاں دی ادب دے حوالے نال حد بندی نہیں کیتی جاسکدی۔ بلکہ اکثر ویکھن وچ اوندا اے کہ پسماندہ علاقیاں وچ زیادہ اچھا ادب تخلیق ہو رہا ہوندا اے۔ ادب جہڑی زبان دا وی ہووے تے جتھے دی ہووے اوہدے وچ جوہر قابل پیدا ہوندے رہندے نے، ساڈے پنجابی ادب دا دامن وی بیشمار موتیاں تے لالاں نال بھریا ہویا اے۔

پہلا قدم
حکیم امیر علی تلاش

سیاسی، سماجی، ادبی تے ثقافتی خبراں دے نال نال کالماں، غزلاں، نظماں تے مشتمل
4 صفحیاں دا مکمل رنگین اخبار
سالانہ چندہ صرف 500 روپے
0345-3912920 تے ایزی پیسہ کروا کے یا
ایڈیٹر پنجابی چانن دے ناں 500 روپے منی آرڈر کروا کے خریدار بنیا جاسکدا اے

معیاری اور سستی کتابوں کی چھپوائی کے لیے رابطہ کریں
ادب کے طالب علموں کے لئے اہم کتابیں رعایتی قیمت پر دستیاب
پاکستانی اردو ناول اور طبقاتی کشمکش — ڈاکٹر مشتاق عادل — قیمت 850/-
تنقید ماضی، حال اور مستقبل — ڈاکٹر مشتاق عادل — قیمت 450/-
کل قیمت 1300
رعایتی قیمت 800
فری ہوم ڈیلیوری
نقوش ساہیوال — ڈاکٹر مشتاق عادل — قیمت 750/-
ساہیوال کی ادبی تاریخ — ڈاکٹر مشتاق عادل — قیمت 450/-
کل قیمت 1200
رعایتی قیمت 600
فری ہوم ڈیلیوری
ہوم ڈیلیوری کے لئے 0316-6095110
فروغ زبان پبلشرز
92۔ راوی بلاک شادمان ٹاؤن ساہیوال
0345-3912920, 0333-6912920

بانی چیف ایڈیٹر تے پبلشر ڈاکٹر مشتاق احمد امتیاز (مشتاق عادل) نے فریدیہ پرنٹنگ پریس لیاقت چوک ساہیوال توں چھپوا کے 92 راوی بلاک شادمان ٹاؤن ساہیوال توں ٹوریا